
KULTŪRAS NORIŠU PIEDĀVĀJUMA IZLASE 2023. gada JANVĀRIS

MŪZIKA

Koncertuzvedums “Mazais princis”

Piedāvā: VSIA “Liepājas Simfoniskais orķestris”

Norises laiks: 13. un 14. janvārī; klātienes norise

Kontaktinformācija: Dzintars Hmieļevskis, e-pasts: dzintars@lso.lv, tel. nr.: 25954279

Mērķauditorija: 1.–9. klase

Plašāk: <https://lso.lv/>

Antuāna de Sent-Ekziperī “Mazais princis” ir poētisks stāsts par to, kā lidmašīnas pilots, kurš, ciešot avārijā, nosēžas tuksnesī un tur satiek mazu zēnu, kas uz Zemi atlaudies no neliela asteroīda. Stāsts ir filozofisks, un tas ietver sabiedrības kritiku, vienlaikus pārdomājot pieaugušo pasaules dīvainības.

Slaveno Antuāna de Sent-Ekziperī darbu skolēniem izstāstīs Liepājas Simfoniskā orķestra mūziķi – flautists Reinis Lapa, obojists Mārtiņš Zālīte, klarnetists Kārlis Catlaks, fagotiste Lindsija Deivisona, mežradnieks Ingus Novičāns un trompetists Mārtiņš Zujs kopā ar aktieri Ēriku Vilsonu. Uzveduma scenogrāfiju veidojis Varis Siliņš.

Koncertuzvedumu “Mazais princis” veidojusi “Spēlmaņu nakts” un “Lielās mūzikas balvas” laureāte – režisore Zane Kreicberga tandēmā ar komponistu Andri Vecumnieku.

Koncerts “Visuma vīzijas”

Piedāvā: VSIA “Latvijas Koncerti”

Norises laiks: 18. janvārī VEF Kultūras pilī; klātienes norise

Kontaktinformācija: Dārta Gaigala, e-pasts: muzikatev@latvijaskoncerti.lv,
tel. nr.: 26698338

Mērķauditorija: 4.–6. klase

Koncertprogrammā “Visuma vīzijas” spilgti izpaudīsies ne tikai muzikālā līnija, bet tā informatīvi ievadīs jauniešus arī debess spīdekļu pasaulē. Programmas muzikālo pamatu veidos daļas (“Jupiters”, “Venēra”, “Marss”, “Urāns”) no pazīstamās angļu komponista G. Holsta svītas “Planētas”, pārstāvēt klasiskās mūzikas devumu šajā jomā, taču tikpat aizraujoši izskanēs arī vairāku rokmūzikas autoru skaņdarbi par Visuma tēmu. Dziedātājas Jolantas Strikaites-Lapiņas dzidrās soprāns izejaigossies gan latviešu, gan franču komponistu dziesmās par

zvaigznēm. Mūzikas uztveri papildinās arī laikmetīgās dejas dejotāji un dažādi vizuālie risinājumi.

Koncerts “Ronja – laupītāja meita”

Piedāvā: VSIA “Latvijas Koncerti”

Norises laiks: 7. un 8. februārī VEF Kultūras pilī; klātienes norise

Kontaktinformācija: Dārta Gaigala, e-pasts: muzikatev@latvijaskoncerti.lv,

tel. nr.: 26698338

Mērķauditorija: 1.–4. klase

Zviedru rakstnieces A. Lindgrēnes stāsts par meiteni Ronju koncertcikla “Mūzika Tev” jaunāko klašu skolēniem varbūt ir jau zināms. Jaunu lasījumu šim stāstam nu jau pirms krietna laika piešķīris arī komponists Valts Pūce, sacerot dziesmas, kuras atkal no jauna celtas gaismā šajā uzvedumā. Tajā, gluži tāpat kā rakstnieces stāstā, vēstīs, ka raupjajā laupītāju vidē dzīvojošie bērni liks arī pieaugušajiem saprast, ka īsta draudzība un mīlestība ir daudz lielākas vērtības par ienaidu un laupīšanu. Ronjas un Birka lomās iejutīsies Elza Rozentāle un Ralfs Eilands, Ronjas vecāku Lūvise un Matisa lomās – Ieva Parša un Juris Kaukulis. Dziedātājus atbalstīs arī instrumentālā grupa, bet Harpijas, Mošķuļus un citus spilgtus grāmatas tēlus izdejos Siguldas deju grupa Gunas Brižas vadībā.

Koncertstāsts “Mikrofona aptauja”

Piedāvā: SIA “Skoleniem.lv”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Jānis Ķirsis, e-pasts: info@skoleniem.lv, tel. nr.: 27452132, Anna

Niedola, tel. nr.: 28070202

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Koncertstāsts ir par leģendārā latviešu dziesmu konkursa “Mikrofona aptauja” vēsturi un latviešu nozīmīgākajiem izpildītājmāksliniekiem, dziesmu autoriem un komponistiem. Stāstu stāstīs talantīgais mūziķis, dziedātājs Daumants Kalniņš, kurš izdziedās gan mazāk zināmas, gan visiem labi zināmas latviešu kultūrā nosakņojušās dziesmas, kas savu ceļu pie klausītāja sākušas tieši caur leģendāro dziesmu konkursu.

Programmas kodolu veido latviešu komponistu Imanta Kalniņa, Zigmara Liepiņa, Helvija Stengrēvica radītā estrādes mūzika, kā arī visiem iemīļotas melodijas jaunās džeza skaņās.

TEĀTRIS

Izrāde “Spreideits”

Piedāvā: VSIA “Daugavpils teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Daugavpils teātra kase, tel. nr.: 65426720

Mērķauditorija: 1.–9. klase

Plašāk: <https://www.daugavpilsteatris.lv/izrades/spreideits-5>

“Spreideits” ir pirmais Annas Brigaderes pasaku lugas iestudējums latgaliski uz profesionālā teātra skatuves. Izrādē mazā laimes meklētāja piedzīvojumus bagātina dejas etnoroka grupas “Laimas muzykanti” vadītāja Artūra Uškāna sacerēto muzikālo kompozīciju pavadījumā, kā arī latgaliešiem raksturīgais sirds siltums un dzīvesprieks.

Augumā necilais, taču dūšas pilnais puika Sprīdītis dodas plašajā pasaulē meklēt vietu, kur nauda žāvējas un laime mīt. Ceļā viņš saskaras ar dažādiem pārbaudījumiem, un, pateicoties savam gara spēkam, apķērībai un labajai sirdij, viņš tiek apbalvots ar brīnumainiem ieročiem, kuri palīdz uzveikt pašu Nelabo! Pārbaudījumiem bagātais ceļojums atgādina mazajam drošminiekam, ka katrs ir pats savas laimes kalējs un viņa laimīgā zeme ir blakus cilvēkiem, kuriem viņš patiesi rūp.

Izrāde “Kur pazuda valsts”

Piedāvā: VSIA “Dailes teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Dailes teātra kase, tel. nr.: 67279566

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Plašāk: <https://www.dailesteatris.lv/lv/izrades/2022-2023/kur-pazuda-valsts>

Latvijas okupācija un Latvijas valstsvīru šaubīgā rīcība 1940. gada jūnijā ir viena no mūsu vēstures tumšākajām lappusēm. Tās centrā valsts pašpasludinātais vadonis Kārlis Ulmanis. Viņa personība turpina izraisīt interesi, skepsi un apbrīnu. Bet kā bija patiesībā? Vai Latvija varēja saglabāt brīvību arī vistumšākajā vēstures brīdī, ja Ulmanis būtu rīkojies citādi?

Izrādi iedvesmojuši divi Dailes teātra uzvedumi – “Gūsteknis pilī” (2011) un “Četras dienas jūnijā” (1989), īpaši leģendārā Ulda Vazdika atveidotais Ulmanis Atmosdas laika iestudējumā, kas notika tagadējā Prezidenta pilī, pēdējā prezidenta Ulmaņa darba kabinetā.

DEJA

Izrāde “Vērpete”

Piedāvā: Biedrība “Tuvumi”

Norises laiks: Rīgas cirkā 12. janvārī; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Anna Ulberte, e-pasts: anna@tuvumi.com, tel. nr.: 28807325

Mērķauditorija: 1.–12. klase

“Spēlmaņu nakts” balvu ieguvusī Krišjāņa Santa (Latvija) un Ērika Eriksona (Zviedrija) dejas izrāde “Vērpete” pirmizrādi piedzīvoja 2015. gadā festivālā “Homo Novus”. Izrādē piedalās mūziķi Mārtiņš Miļevskis (vibrofons) un Rihards Lībietis (ģitāra).

“Vērpetes” pamatā ir kustība, kur pāris griežas, sadevies rokās. Izrādes autori no šīs vienas kustības ir izveidojuši horeogrāfiju, kuru raksturo precizitāte, ātrums, uzticība un augošs saviļņojums. Pievilkšanās un atgrūšanās spēki notur dejotājus savstarpējā spriedzē – tā ir reizē pakļaušanās un cīņa. Virzoties cauri telpai, ne mirkli neatlaižot ciešo roku satvērienu, dejotāji izraisa arī skatītāju pārvietošanos, pamazām ievēlot tos kopīgā vērpetē. Tā ir pieredze, ko daudzi skatītāji raksturojuši kā atrašanos dabas stihijas vidū, kur prātu pārņem neizskaidrojama pacilātība.

Ķermeniska pieredze “Mans līgums ar krēslu”

Piedāvā: Ģertrūdes ielas teātris

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika (tuvākās izrādes 10. un 11. februārī); klātienes norise

Kontaktinformācija: Teātra administrācija, e-pasts: git.@git.lv, tel. nr.: 22020616

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://git.lv/lv/events/view-public/891>

Mēs esam sēdētāju sabiedrība. Dibena un krēsla magnētiskās attiecības ir cilvēku iedzimtais līgums. Katrs līgums ir gan universāls, gan personīgs, tādēļ ikviens skatītājs šajā izrādē kļūst par centrālo norišu lauku. Ikviens cenšas atrast savu krēslu – cits vienkāršāku, cits ietekmīgāku, pierodot pie savas vietas, kuru grūti pamest. Tas kļūst par identitātes sastāvdaļu. Un krēslu mums netrūkst – bārā, vilcienā, galmā, kultūras kanonā un birojā... Kur vien veries, visapkārt krēsli un tajos sēdošie ar durošām sāpēm krustos, savilktiem pleciem un vieglu dunoņu deniņos. 206 kauli, aptuveni 360 locītavu un 650 muskuļi – tas ir cilvēks, bet cik gan daudz mēs no šiem dotajiem izmantojam un cik – apsēžoties apslāpējam?

VIZUĀLĀ MĀKSLA

Ekspozīcija “Mūra nojaukšana. Latvijas māksla 1985–1991”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais mākslas muzejs

Norises laiks: No 2023. gada 3. februāra līdz 2025. gada 12. janvārim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: ekskursijas@lnmm.lv, tel. nr.: 67324461

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://www.lnmm.lv/latvijas-nacionalais-makslas-muzejs/izstades/mura-nojauksana-latvijas-maksla-19851991-473>

Jaunā ekspozīcija veltīta Latvijas laikmetīgās mākslas avangardiskajai lomai mūsu valstiskās neatkarības atgūšanas periodā, kad Mihaila Gorbačova 1985. gadā iniciētās atklātības un pārbūves politikas iespaidā sabiedrībā, tai skaitā rakstnieku, mūziķu, mākslinieku vidē, aizsākās ievērojami liberalizācijas procesi. Tie iedvesmoja Latvijas sabiedrību un ietekmēja arī politisko lēmumu pieņemšanu. Šis nesenās vēstures laikposms, kad māksla kļuva par pretošanās formu un pārmaiņu veicinātāju, atgādina mums kultūras un radošās brīvības nozīmi.

Izstādes nosaukums atsaucas uz Kristapa Ģelža videoinstalāciju “Mūra nojaukšana”, kurā mūris skatāms kā ideoloģisks simbols “dzelzs priekšskaram”, kas sadalīja Eiropu četrus gadu desmitus. Ekspozīcijas pamatu veido Latvijas Nacionālā mākslas muzeja kolekcijas darbi, kuru saturs reaģē un kritiski vērsas pret padomju sociālpolitisko realitāti, saglabājot skaudru aktualitāti arī šodien, kad pavisam netālu no mums Krievija izvērš karu un posta Ukrainas teritoriju un cilvēku dzīves. Mākslinieki atklāj pārmaiņu ērai raksturīgās pretrunas un eksistenciālo pieredzi, gan izmantojot ideoloģiski piesātinātu simboliku, mitoloģiskas alegorijas un tēlus, gan pavisam tieši runājot par svarīgiem notikumiem.

KINO

Filma “Janvāris”

Piedāvā: Filmu studija “Mistrus Media”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma skolās un Latvijas kinoteātros; gan klātienē, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 6.–12. klase

Plašāk: <https://www.mistrusmedia.lv/lv/filmas#spelfilmas/janvaris>

1991. gada janvāris. Pēc skolas beigšanas Jazis nevar izlemēt, kā dzīvot tālāk, viņam draud iesaukšana Padomju armijā. Pirmās nopietnās attiecības, 90. gadu sākuma bohēma, paaudzes protests. Latvijā tikmēr turpinās cīņa par valsts neatkarību, padomju milicijas speciālo uzdevumu vienības OMON draud apstādināt baltiešu brīvības cīņu, Rīgā sāk būvēt barikādes. Filmas jaunie varoņi ir tālu no jebkādas politiskās dzīves, taču apstākļi viņiem liek nonākt notikumu epicentrā un izdarīt izvēli.

Romas Starptautiskajā filmu festivālā filma “Janvāris” uzvarēja konkursa galvenajā kategorijā “Progresīvais kino”, filmas režisors Viesturs Kairiņš tika atzīts par labāko režisoru, savukārt filmas galvenās lomas atveidoņi Kārlis Arnolds Avots izcīnījis labākā aktiera darba balvu.

Filma “Mēs tikai tagad sākam”

Piedāvā: Filmu studija “Ego Media”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar filmu izplatītājiem

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Režisore Martas Hercas jaunā dokumentālā filma Mēs tikai tagad sākam ir skaudri sāpīgs un traģisks, bet vienlaikus arī dziļi cilvēcisks un gaišs stāsts. Tās centrā ir vēsturnieks Marģers Vestermanis, kurš ir viens no nedaudzajiem Latvijā, kas izdzīvoja Otrā pasaules kara holokaustā.

Kā pēc visa pārciestā ir iespējams dzīvot pilnvērtīgu dzīvi? Kur smelt spēku, ja ir iznīcināts viss, kas cilvēkam mīļš un dārgs? Tie ir daži no jautājumiem, uz kuriem atbildes meklē filma. Lai arī savā cienījamā vecumā Marģeram Vestermanim bijis fiziski un arī garīgi grūti, viņš kopā ar filmas veidotājiem apmeklējis kādreizējo Rīgas geto teritoriju un citas vietas, kur kādreiz risinājās baisie notikumi, un dalījies atmiņās, kas viņu vajā visu mūžu.

DIZAINS

Izstāde “Ne-lietas”

Piedāvā: Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejs

Norises laiks: No 2023. gada 28. janvāra līdz 2025. gada 26. martam; klātienē norise

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: dmdm@lnmm.lv, tel. nr.: 67222235

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izstades/janis-straupe-non-objects-ne-lietas-475>

Izstāde “Ne-lietas” pirmo reizi apvieno mākslinieka un dizainera Jāņa Straupes pēdējo 20 gadu radošos darbus, kā arī atklāj jaunās ieceres – vērienīgus skulpturālus un kinētiskus objektus. Jānis Straupe savā daiļradē spēj apvienot apbrīnojamu amatniecības kvalitāti ar kompleksi inovatīvu radošo māksliniecisko domāšanu, transformējot Latvijas amatniecības un dizaina praksē tik populāro un tradicionālo kokmateriālu oriģinālā, vēl neredzētā veidā. Varētu teikt, ka mākslinieks strādā robežjoslā starp tēlniecību un konceptuālo dizainu. Viņa pēdējos gados tapušos darbus raksturo formas tīrība un dinamika – masīvkoka skulptūras izceļ materialitāti, bet reizē tiecas pārvarēt gravitācijas spēku, radīt viegluma ilūziju un grāciju. Jānis Straupe aizvien turpina eksperimentēt, meklē jaunus izteiksmes līdzekļus un piesaista komplicētus tehniskos risinājumus, radot arī īpašas kinētiskas kompozīcijas.

MATERIĀLAIS UN NEMATERIĀLAIS KULTŪRAS MANTOJUMS

Muzejpedagoģiskā nodarbība “1991. gads – barikāžu laiks”

Piedāvā: Latgales Kultūrvēstures muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Renāte Ničiporčika, e-pasts: muzejs@rezekne.lv, tel. nr.: 26498079

Mērķauditorija: 6.–12. klase

Viens no nozīmīgākajiem un simboliskākajiem notikumiem Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanā bija 1991. gada janvāra barikādes Rīgā, kurās piedalījās iedzīvotāji no visas Latvijas, arī no Rēzeknes un tā apkārtnes.

Nodarbībā skolēni iepazīs Trešās atmodas jeb “dziesmotās revolūcijas” perioda svarīgākos procesus, kas veicināja Atmodas kulmināciju – barikāžu laiku 1991. gada janvārī un tam sekojošo Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu. Īpaša uzmanība nodarbībā tiek veltīta Rēzeknes pilsētas un Rēzeknes rajona iedzīvotāju iesaistei šajos notikumos, kas atspoguļota muzeja krājumā esošajos dokumentos un fotogrāfijās, kā arī Atmodas notikumus raksturojošajās lietās. Muzeja pagalmā stilizētu barikāžu atmosfērā iespējama saruna ar kādu no barikāžu dalībniekiem.

1991. gada barikāžu muzeja piedāvājums

Piedāvā: 1991. gada barikāžu muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; gan klātienes, gan digitālas norises

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: info@barikades.lv, tel. nr.: 67213525

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://barikades.lv/mujejpedagogiskas-programmas/>

Uz muzeja ekspozīcijas bāzes ir izstrādātas piecas muzejpedagoģiskās programmas “Spēlēsim barikādēs” (1.–7. klase), “Barikāžu CV” (8.–12. klase), “Uz barikādēm” (6.–12. klase) “Virtuālā ekskursija” (1.–12. klase) un “Civilā aizsardzība barikādēs un tagad” (1.–12. klase). Nodarbības iepazīstina ar barikāžu laika notikumiem, kā arī aicina aktīvi līdzdarboties.

1991. gada barikāžu muzejam ir pieejams arī **muzeobuss**, kas ir mobils muzejs, sniedzot skolēniem iespēju apgūt prasmes un iemaņas darbā ar dažādiem informācijas avotiem, savienojot informāciju no mācību grāmatām, vecāku stāstījuma, barikāžu laikabiedru atmiņām un veidojot izpratni par vēstures daudzveidīgās interpretācijas cēloņiem un nozīmi. Muzeobusa aprīkojums ir pilnībā autonomas, spējīgs darboties jebkurā vietā arī bez pieslēgšanās vietējam elektroavotam. Mobilais muzejs var viesoties jebkurā Latvijas reģionā un skolā.

* * *

Atgādes praktiskai lietošanai:

- Visplašākā informācija par programmā rekomendētajām kultūras norisēm atrodama, [Latvijas Nacionālā kultūras centra mājaslapā esošajā tabulā](#), atsevišķi izdalot digitālās un klātienēs norises.
- **Valsts kultūras iestāžu** (tas ir, valsts kapitālsabiedrību teātru, koncertiestāžu, muzeju u. c.) piedāvājums var tikt izmantots programmas saturā arī tad, ja norise/-s nav specifiski norādītas apkopojuma tabulā.
- Kultūras norises, kas nav pieejamas regulāri un ilgstoši (piemēram, izstādes vai īpaši koncerti, kas notiek tikai vienu reizi), piedāvājuma tabulā netiek iekļautas.
- Pedagoģi lemj par katras konkrētās norises atbilstību noteiktai vecumgrupai un sasaisti ar mācību un audzināšanas darbu.
- Aktuālāko norišu izlases atrodamas ikmēneša jaunumu lapās, kas pieejamas mājaslapā <https://www.lnkc.gov.lv/lv/programmas-latvijas-skolas-soma-kulturas-norisu-izlases>.
- Jaunas un lietotāju iecienītas norises atrodamas programmas “Latvijas skolas soma” mājaslapas sadaļā “Skolu pieredze un aktualitātes”: www.latvijasskolassoma.lv.
- Pašas jaunākās ziņas, foto un videomateriāli atrodami programmas “Latvijas skolas soma” sociālo tīklu kontos “Facebook” <https://www.facebook.com/latvijasskolassoma> un “Instagram” <https://www.instagram.com/latvijasskolassoma/>. Tur iespējams pievienot savu vērtējumu komentāru sadaļā zem norises ieraksta, vai daloties ar kādu ierakstu, kā arī sasaistīt atsevišķas skolas vai novada publiskoto informāciju ar kopējo krājumu.

Par norisēm, kas nav atrodamas nevienā no šiem resursiem, jāpārlicinās, vai tās atbilst programmas mērķim, sazinoties ar programmas “Latvijas skolas soma” komandu, rakstot uz e-pastu: pasts@latvijasskolassoma.lv.

www.latvijasskolassoma.lv #LatvijasSkolasSoma
